

τρων. Ἐκεῖ πᾶσα βλάστησις ἐκλείπει καὶ μόνον ἀρωματικά τινα καὶ ἀκανθώδη φυλλώματα κατέχουσιν τὰς ρίζας των ἐν μέσῳ τῶν βράχων, καλυπτομένων κατὰ διάστημα ἐξ ὠχρᾶς χλωρότητας. Ἐπὶ τοῦ ἀπογειοτάτου ἄκρου τῆς βράχους ταύτης οἱ Σάμιοι κατὰ τὸν τελευταῖον τῆς ἀνεξαρτησίας πόλεμον κατεσκευάσαν μικρὰν τινα θέσιν χρησιμεύουσαν ὡς σκοπιάν, ἐξ ἧς ἠδύνατο νὰ ἐπιδειξῶσι μακρόθεν διὰ τοῦ πυρὸς τῶν θάμνων, τὴν προσέγγισιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη γενομένη ἐσπευσμένως, ἡμικρημισμένη δὲ τὰ νῦν, μοὶ ἐπέτρεψε καταφυγὴν ἐπ' ὀλίγον κατὰ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου, πνέοντος τότε, καὶ ἀπειλοῦντος νὰ μὲ μεταφέρῃ τοῦ μὴ θεαθῆναι ἐν ἀνέσει τὸν ἀσύγκριτον ὀρίζοντα ἀνελίσσόμενον μαγευτικώτατα ἐνώπιόν μου. Ποτὲ θέαμα μεγαλοπρεπέτερον, ποτὲ πανόραμα εὐρύτερον καὶ ποικιλώτερον δὲν παρεστάθη ὑπὸ τὰ βλέματά μου!

Ἐμείνα ἐπὶ χρόνον μακρὸν ὡσεὶ προσηλωθεὶς καὶ ὡς κυριευθεὶς ὑπὸ θαυμασμοῦ, πρὶν ἢ συλλογισθῶ, ἵνα σπουδάσω τὸ ἄπειρον καὶ θαυμάσιον τοῦτο εἶδος τοῦ ἀληθοῦς γεωγραφικοῦ χάρτου, ὅστις ἀνεπτύσσετο οὕτως ἐπ' ἄπειρον πέραν τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ τῆς κορυφῆς ἤμην τοποθετημένος. Οὐρανὸς καθαρὸς καὶ διαφανὴς, πεφωτισμένος, ὡς ἦν ὑπὸ ζωνρωτάτου ἀρκτικού ἀνέμου, οὐδὲν παρένεβαλλε πρόσκομμα εἰς τὴν ὄρασίν μου, καὶ ὁ ὀπτήρ μου διηρῆνα εὐχερῶς τὰς μᾶλλον μεμακρυσμένας ἀποστάσεις. Ἐκεῖθεν τῷ ὄντι ἀνεφαίγετο ἡ θάλασσα τοῦ Αἰγαίου μετὰ τῶν πλειότερων νήσων, αἵτινες τὴν διασπείρουσιν ἀπὸ τῆς Ρόδου πρὸς νότον, μέχρι τῆς Λήμνου πρὸς ἄρκτον. Βορειοδυτικῶς δὲ τὸ ὄρος Ἄθω ἀνορθοῖ τὸν ὑπερμεγέθη ὄγκον του, φαινόμενον, ὅτι ἐπισκιάζει μέρος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Πρὸς Ἀνατολὰς τὰ διάφορα ὄρη τῆς Ἑλλάσσανος Ἀσίας, μέχρι τῆς χιωνώδους σειρᾶς τοῦ Ταύρου, σχεδιογραφοῦσιν ἐν σύμπλεγμα ἄπειρον πεδιάδων καὶ κοιλάδων, κώπων καὶ ἀκρωτηρίων. Παρατηρουμένων τῶν πραγμάτων ἀπὸ τοσοῦτου ὕψους, αἱ ἀποστάσεις ἐξαλείφονται, αἱ νῆσοι προσεγγίζουσι καὶ φαίνονται ὡσεὶ τὴν χεῖρα ὀρεγόμεναι ἀλλήλαις! Αἱ Κυκλάδες φαίνονται ἠνωμένοι ταῖς Σποράδασι, ἡ Εὐρωπαϊκὴ καὶ Ἀσιατικὴ Ἑλλάς ἀντασπάζονται ἀμφοβαίως, καὶ ὁ θεατὴς ἐναγκαλιζέται δι' ἐνὸς βλέμματος τοὺς δύο τούτους κόσμους, οὗς ἡ ἱστορία καὶ ἡ ποίησις κατώκισαν ὑπὸ τοσοῦτων ἀναμνήσεων, καὶ οὗς ἡ φύσις ἐτι καὶ νῦν ἀσπάζεται ἐρω-

τικῶς! Τοσοῦτόν ἐστι ὠραῖον τὸ φωτίζον αὐτοὺς φῶς καὶ θαυμάσιος ὁ κοσμῶν αὐτοὺς οὐρανός!

Διακρίνων τις ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀερίου, οὕτως εἰπεῖν, ὀροπεδίου τούτου γαίας τοσοῦτον μεμακρυσμένας, κατανοεῖ ὅτι ἡ νήσος Σάμος ὀλόκληρος δείκνυται μετ' ἐντελοῦς καθαρότητος καὶ ὅτι τὸ ὄμμα δράττεται πάντων τῶν χαρακτήρων αὐτῆς, καὶ δίδει λόγον ἀκριβῆ καὶ πιστὸν τῆς φυσιογνωμίας, ἣν παρίστησι. Αἱ κοιλάδες, αἱ σειραὶ τῶν ὀρέων μετὰ τῶν διακλαδώσεων τῶν διαφόρων, ὁ σχηματισμὸς τῶν παραλίων, αἱ κατοικοῦμεναι καὶ καλλιεργούμεναι ἄκραι αὐτῆς καὶ ὅσαι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ καλλιέργεια δὲν ἐπεσκέφθησαν, πάντα ταῦτα ἀποκαλύπτονται, ὡς διάφοροι λεπτομέρειαι μεγάλῃς τινὸς εἰκόνας, ἀλλ' εἰκόνας ζώσης καὶ ἐμφύχου, ἣν αὕτη ἡ φύσις ἰδίαις χερσὶν ἐζωγράφησε, καὶ ἐφ' ἧς ἔρριψε τολμηρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ χαρακτηριστικὰ, ὡς ἐπίσης γραμμὰς κομψὰς καὶ περιγραφὰς χαριέσσας.

Καθ' ἣν στιγμὴν περιεργαζόμεν ἡ ὄρος τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, κείμενον κατωτέρω ἐκείνου ἐν ᾧ ἱστάμην κατὰ πρῶτον, καὶ τὸ ὅποιον καλεῖται Λιβαδάκια, παρετήρησα ἀετὸν, ὅστις ἵπτατο ἔχων ἀνατεταμένας τὰς πτέρυγας ἀνωθεν τοῦ ἱεροῦ τοῦ καθιερωμένου τῷ ἁγίῳ τούτῳ. Οὗτος ἐφαίνετο ὁ ἀληθὴς βασιλεὺς τῶν ὀρέων τούτων τόσον ἡ πτήσις αὐτοῦ ἤρεμος καὶ τολμηρὰ ὡσαύτως! Ἐγὼ δὲ ἠκολούθουν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου τοὺς κύκλους, οὗς περιέγραφεν εἰς τοὺς αἰθέρας ζητῶν τὴν λείαν του!

Κατερχόμενος καὶ αὐθὶς τῆς κορυφῆς τῶν Λιβαδακίων διήλθον διὰ μέσου νέφους ἔρποντος κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους καὶ τὸ ὅποιον ἐξέλαβον κατὰ πρῶτον ὡς καπνόν. Τότε ἀνεμνήσθην τῆς ὠραίας ταύτης ῥήσεως τῆς Γραφῆς τόσῳ ἀληθοῦς ὅσῳ καὶ ποιητικῆς

« Σκορπίζων τὰ νέφη ὡς τέφραν ».

Κατὰ τὸν Guerin.

M. I. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ.

ΤΟ ΕΜΦΥΤΟΝ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδ. 27.)

ΤΗΝ λύπην του ἐπῆύξανε πρὸς τούτοις ἡ δυσκολία τῆς εὐρέσεως μάρτυρος· δὲν ἤξευρε ποῦ ν' ἀποτανθῆ καὶ παρὰ τίνος νὰ ζητήσῃ τοιαύτην χάριν. Παρὰ τῶν συστρατιωτῶν του; ἀλλὰ ποῖος ἀξιωματικὸς τοῦ τάγματος θὰ θελήσῃ νὰ τοῦ προσφέρῃ τοιαύτην ἐκδούλευσιν; Εἶναι ἀκόμη

ἄγνωστος ὁ δὲ ἱππότης δὲ Μοντλούκ ἀπολαμ-
βάνει τῆς γενικῆς ὑπολήψεως.

Ἀπεφάσισεν ἐν τούτοις νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ὑπο-
διοικητὴν τοῦ τάγματος· « Εἶναι φρόνιμος ἄνθρω-
πος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἴσως μὲ φωτίσῃ διὰ τῶν
συμβουλῶν του εἰς τὴν δυσχερῆ μου ταύτην ὑπό-
θεσιν ». Ὁ ὑποδιοικητὴς τὸν ἐδέχθη μετὰ ψυχροῦ
καὶ συνεσκαμμένου ὕφους, ὁ δὲ νέος Βερσέλ λαμβάνει
παρευθὺς τὸν λόγον καὶ τῷ λέγει· « Εἶμαι κύριε
ἢ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων ξένος ὢν εἰς τὸ
σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον, ἕκαμα ἀρχὴν γνωρι-
μίας διὰ μιᾶς ἀνοησίας, ἣτις δύναται νὰ σᾶς δώσῃ
κακὴν ἰδέαν περὶ τοῦ χαρακτῆρός μου· χθὲς τὸ
ἑσπέρας παρεσύρθη ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε μετεχει-
ρίσθη μετ' ἀσυγγνώσου ἐλαφρότητος τὸν ἀρχαιο-
τερον ἀξιωματικὸν τοῦ τάγματος· παρέλειψα ὅ,τι
ἔχρωστον εἰς τὴν ἡλικίαν του, εἰς τὴν ἀρετὴν του,
εἰς τὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν παρ' ὑμῶν ἀπολαμ-
βάνει, ἀναγνωρίζω σήμερον ὅλα μου τὰ σφάλματα
καὶ δίδω καὶ τὴν τελευταίαν βραδίαν τοῦ αἵματός
μου πρὸς ἐπανόρθωσίν των » τότε διηγῆθη τὴν
ἐπίσκεψιν τοῦ ἱππότηου δὲ Μοντλούκ καὶ τὴν κατὰ
συνέπειαν μονομαχίαν, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπρόσθεσε·
« Δὲν ἐγνωρίζον ποσῶς τὸν ἱππότην δε Μοντλούκ,
δὲν ἤξευρον ὅτι εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τὸν
ὁποῖον ὄφειλον νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ σέβωμαι, καὶ
τώρα ὅτε τὸν γνωρίζω πρέπει ἢ νὰ τὸν θυσιάσω
ἢ νὰ μὲ φονεύσῃ διὰ τῆς χειρὸς του. — Τί νὰ
γίνῃ; ἀπεκρίθη ὁ ὑποδιοικητὴς, προσεβάλετε τὸν
ἱππότην δε Μοντλούκ, ἐκεῖνος ζητεῖ, ἀπαιτεῖ ἱκα-
νοποίησιν, ὅπερ εἶναι φυσικώτατον συγχωρή-
σεις δὲν τὴν ἱκανοποιοῦν καὶ θὰ σᾶς βλάψουν κατὰ
τὴν γνώμην μου, διότι παρ' ἡμῖν αἱ συγγνώμαι
δὲν ἐπιτρέπονται· εἶμι εἰς ἄνθρωπον ὅστις ἔδωκε
δείγματα τῆς γενναϊότητός του· ἄλλως δὲν σᾶς
τὸ κρύπτω, ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ εἶναι πολὺ ἐπισφαλῆς,
ἐὰν ἀποποιηθῆτε τὴν μονομαχίαν, πρέπει νὰ ἀφή-
σητε τὸ τάγμα· καὶ ἐὰν φονεύσητε τὸν ἱππότην δε
Μοντλούκ, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶμεν ὅλοι ὡς πατέρα,
πρέπει ἐπίσης νὰ ἀφήσητε τὸ τάγμα. — Πῶς!
ἀνέκραξεν ὁ νέος Βερσέλ, δὲν ἔχετε ἄλλας συμ-
βουλὰς νὰ μοὶ δώσητε; Ὡ οὐρανέ! ἠρχόμην εἰς
Μετζ μὲ τὰς γλυκυτέρας καὶ εὐχαριστοτέρας ἐλ-
πίδας· ἐστοχαζόμην ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ κατα-
σταθῶ ἀγαπητὸς παρὰ τῶν συναδέλφων μου, ἠ-
σθανόμην κατ' ἑμαυτὸν ὅτι ἤμην ἄξιος τῆς ὑπο-
λήψεως καὶ τῆς ἀγάπης των, καὶ δυστυχῶς ἐκ τῆς
πρώτης ἡμέρας ἐγκατελείφθη, διεγράφη. . .
Ἐὰν ἀπαιτεῖται αἷμα διὰ νὰ σᾶς ἱκανοποιήσω,

προσέθηκεν αὐτὸς μὲ ἑξαψιν μανίας, ἐὰν πρέπει νὰ
κτυπηθῶ ἢ μὲ σᾶς, κύριε, ἢ μὲ τὸν γενναϊότερον
ἀξιωματικὸν τοῦ τάγματος, ἢ μὲ ὅλους ὑμᾶς, θέ-
λετε ἰδεῖ ἂν στεροῦμαι γενναϊότητος· ἀλλὰ μετὰ
τοῦ ἱππότηου δε Μοντλούκ. . . . Ἐὰν ἐξεύρετε
ποῖοι δεσμοὶ μὲ συνδέουν μετ' αὐτοῦ. » Ταῦτα
εἰπὼν ἔχυσε χεῖμαρρον δακρύων.

Ὁ ὑποδιοικητὴς ὅστις ἔως τότε ἴστατο ἀπαθῆς,
συνεικινήθη ζωηρῶς βλέπων τὴν κατάστασιν καὶ
τὴν λύπην τοῦ εὐγενοῦς τούτου νέου. Ἦτο γνωστὸς
ἐπὶ γενναϊότητι καὶ ἔβλεπε καλῶς ὅτι δὲν ἦτο
ποσῶς ὁ φόβος τοῦ θανάτου ἡ αἰτία τῆς λύπης
καὶ τῶν δακρύων· ἔλαβεν ὅθεν τὴν χεῖρα τοῦ Βερ-
σέλ καὶ εἶπε· « Κύριε Βερσέλ, ἡ θέσις σου μὲ συ-
νεκίνησεν, ἠσύχασον, θέλω προσπαθῆσαι νὰ ἐξομα-
λύνω τὴν δυσχερῆ ταύτην ὑπόθεσιν· δὲν δύναμαι
ὅμως νὰ σοὶ ἐγγυηθῶ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν
προσπαθειῶν μου. Ὁ ἱππότης δὲ Μοντλούκ εἶναι ὁ
καλλίτερος τῶν ἀνθρώπων ἀλλ' εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν
τιμὴν εἶναι ἄνθρωπος πολὺ παράξενος· ἡ ἡλικία
του μάλιστα τὸν καθιστᾷ πλέον ἀπαιτητικὸν ἐπὶ
τοῦ λεπτοῦ τούτου ἀντικειμένου. Ὅσον γεροντό-
τερος εἶμαι, λέγει, τόσον περισσότερο πρέπει νὰ
μὲ σέβωνται. Ἰπάγετε εἰς τὴν οἰκίαν σας, κύριε
Βερσέλ, ἀναπαυθῆτε ὀλίγον, καὶ ἐγὼ παρευθὺς
θέλω ἔλθει. » Ὁ ὑποδιοικητὴς δὲ μένει οὔτε στιγ-
μὴν, εὐρίσκει τὸν διοικητὴν, συγκαλεῖ τοὺς ἀξιο-
ματικούς τοῦ τάγματος καὶ συγκροτεῖται συμ-
βούλιον. Μετὰ ζωηροτάτας δὲ συζητήσεις ἀπεφα-
σίσθη ὅτι, ὁ νέος Βερσέλ πρέπει νὰ δώσῃ ἱκανο-
ποίησιν ἐπίσημον εἰς τὸν σεβασμιὸν ἱππότην δε
Μοντλούκ, καὶ νὰ τῷ ζητήσῃ δημοσίως συγχώρη-
σιν διὰ τοὺς παραλόγους ἀστεϊσμούς τοὺς ὁποίους
ἔκαμε πρὸς τὸν γενναῖον ἀξιωματικόν. Προσεκά-
λεσαν λοιπὸν πρὸς τοῦτο τὸν ἱππότην δε Μον-
τλούκ. Ὁ διοικητὴς λαβὼν τὸν λόγον ἐν ὀνόματι
ὅλου τοῦ τάγματος ἐξέθεσεν εἰς τὸν ἱππότην τὴν
νεότητά, τὴν ἀπειρίαν τοῦ Βερσέλ, τὴν κατάστα-
σιν τῆς μέθης εἰς τὴν ὁποίαν οἱ συναδέλφοι του
τὸν ἔβριψαν, τὴν μετάνοιαν τοῦ νέου τούτου, ὅστις
ὑπόσχεται νὰ ἐπανορθῶσιν τὰ σφάλματά του διὰ
διαγωγῆς ἀμέμπτου τέλος τὴν σκληρότητα τῶν
ὄρων οἵτινες τῷ ἐπροτάνθησαν, μονομαχία δηλ.
καθ' ἣν εἰς τῶν δύο ὄφειλε νὰ χαθῆ, δι' ἕνα ἀσει-
σμὸν, διὰ μίαν ἀφροσύνην τοῦ νέου· ἐτελείωσε δὲ
τὸν λόγον παρακαλῶν ἐν ὀνόματι ὅλου τοῦ τάγ-
ματος τὸν ἱππότην δε Μοντλούκ νὰ δεχθῆ τὴν συγ-
γνώμην τοῦ Βερσέλ καὶ νὰ μὴ ἀπαιτήσῃ ἱκανοποίη-
σιν τόσον σκληρὰν διὰ προσβολὴν τόσον ἐλαφράν.

Ὁ γέρον Μοντλοῦκ ἤκουσε τὸν λόγον τοῦτον χωρὶς νὰ ταραχθῆ καὶ ἀπεκρίθη μετὰ πολλῆς ἡσυχίας. « Ἐάν ἤμην πλούσιος καὶ νέος ἠδυνάμην νὰ τὸν συγχωρήσω, κύριε διοικητᾶ ἄλλ' εἶμαι γέρον καὶ πτωχὸς καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκτεθειμένος περισσότερον εἰς τὰς περιφρονήσεις τῶν νέων, ὑπερφάνων συγχρόνως διὰ τὴν νεότητά καὶ παρουσίαν των. Οὐδὲν ἄλλο ἔχω διὰ νὰ ὑποστηρίξω τὸ ὄνομά μου εἰμὴ τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν τιμὴν θέλω λοιπὸν μεταχειρισθῆ ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ διατηρήσω ὅτι ὁ Θεὸς δὲν μοὶ ἀφῆρεσε καὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι οὐδέποτε θὰ μὲ στερήσωσι ἐν ὅσῳ βάνις αἵματος βέει εἰς τὰς φλέβας μου. Ἡ νεότης τοῦ κυρίου δε Βερσέλ δὲν δύναται νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς δικαιολόγημα ἔάν ἦτο συνομηλικός μου δὲν θὰ ἀπῆτουν ποσῶς παρ' αὐτοῦ σέβας τὸ ὁποῖον δὲν μοὶ ὤφειλεν. Ἡ ἀπειρία ἔχει ἀνάγκη μαθήματος καὶ τοῦτο τὸ ὁποῖον τοῦ δίδω θὰ τὸν ὠφελήσῃ ἴσως κατὰ τι ἐάν δὲν πέσῃ θῦμα τῆς ἀφροσύνης του. Ὡς πρὸς τὴν μονομαχίαν τὴν ὁποίαν τοῦ προτείνω ὁμολογῶ ὅτι οἱ ὄροι εἶναι ὀλίγον σκληροί ἄλλ' ἠδυνάμην νὰ τοῦ προτείνω ἐλαφροτέρους καὶ δικαιωτέρους; οὔτοι εἶναι οἱ μόνοι καθ' οὓς τὰ ὄπλα εἶναι ἴσα μεταξὺ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν ἐνὸς γέροντος καὶ τῶν βωμάλων νέου ἀνθρώπου. Ἄλλως τε περὶ τίνος πρόκειται, κύριε διοικητᾶ, περὶ τοῦ θανάτου τοῦ κυρίου δε Βερσέλ ἢ τοῦ ἰδικοῦ μου; Διὰ νὰ σώσω τὴν τιμὴν μου δὲν ψηφῶ διὰ τίποτε τὴν ζωὴν ἐνὸς ἀνθρώπου ὡς δὲν ψηφῶ καὶ τὴν ἰδικήν μου· λοιπὸν, κύριοι, μὴ μὲ βιάζετε πλέον νὰ δεχθῶ τὴν συγγνώμην τοῦ κυρίου δε Βερσέλ, ἢ τιμὴ δὲν τὸ θέλει ποσῶς, καὶ ἀπόψε ἢ τύχη θὰ ἀποφασίσῃ, τίς ἐκ τῶν δύο μας μέλλει νὰ χυθῆ. . . »

Ὁ λόγος οὗτος προφερθεὶς μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς κινήσεως ὑποκρυπτούσης πάθος ἔκαμε τοὺς ἀξιωματικούς νὰ χάσωσι πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ φέρωσι τὸν κύριον δε Μοντλοῦκ εἰς αἰσθήματα πραότερα. Ὁ ὑποδιοικητὴς καταβεβαρυμένος ὑπὸ λύπης ὑπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ δυστυχοῦς Βερσέλ, ὅστις τὸν ἐπερίμενε μετὰ πολλῆς ταραχῆς. Ἰδὼν τὸν ὑποδιοικητὴν ὁ Βερσέλ ἐμάντευσεν ὅτι ὁ γέρον ἐπέμενε εἰς τὴν ὀλεθρίαν ἀπόφασίν του. « Βλέπω, κύριε, δυστυχῶς, εἶπεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπίς συμβιβασμοῦ. — Ὅχι ἀπεκρίθη ὁ ὑποδιοικητὴς, ὅχι νέε μου φίλε· πρέπει νὰ ἐτοιμασθῆς νὰ ἱκανοποιήσῃς τὸν ἱππότην δε Μοντλοῦκ· σὲ λυποῦμαι, διότι σοὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐάν τὸν φανεύσῃς πρέπει νὰ ἀφήσῃς τὸ τάγμα. — Θὰ τὸ

ἰδῶμεν τοῦτο ἀπεκρίθη ὁ Βερσέλ ἄλλὰ σὰς παρακαλῶ κύριε νὰ μὲ ἀκούσῃτε. Εἰσθε τίμιος ἄνθρωπος καὶ νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ σὰς ἐμπιστευθῶ μυστικόν τι σπουδαιότατον, καθόσον δὲν εἶναι καὶ ἰδικόν μου. Ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἱππότηου δὲ Μοντλοῦκ κατοικοῦσιν εἰς Χαλῶν, ὅπου ζῶσιν εἰς ἐντελῆ ἀφάνειαν ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα Κυρία καὶ δεσποσύνη δε Βαρβίλ· ἀγαπῶ ὑπερβολικὰ τὴν νέαν Ἐρνεστίνην καὶ ἀνταγαπῶμαι ὑπ' αὐτῆς. Ἡ κυρία δε Μοντλοῦκ ἐπιδοκιμᾶζει τὸν ἀμοιβαῖον ἔρωτά μας ἢ Ἐρνεστίνην, μετὰ τὴν ἐποπεράτωσιν ταύτης τῆς ἐκστρατείας, καθ' ἣν ἠλπίζον νὰ δρέψω δάφνας τινὰς, ἐμέλλε νὰ λάβῃ τὸ ὄνομά μου, τὴν παρουσίαν μου καὶ νὰ μοὶ προσφέρῃ τὴν χεῖρά της. Ὁ Κύριος δε Μοντλοῦκ ἀγνοεῖ τὸν ἔρωτά μου καὶ τὰ σχέδιά μου· οὔτε μὲ γνωρίζει μάλιστα, καὶ, κατὰ παράδοξον πολὺ εἰμαρμένην, μέλλει ἴσως ἀπόψε νὰ θυσιάσῃ ἄνθρωπον ὅστις δὲν ἔξῃ εἰμὴ διότι εἶχε τὴν ἐλπίδα νὰ τῷ δώσῃ τὸ γλυκὺ ὄνομα τοῦ πατρός. Ἰδοῦ, κύριε, ἰδοῦ τί καθιστᾷ τὴν θέσιν μου τόσον σκληρὰν, ἰδοῦ ποία εἶναι ἡ αἰτία τῆς ταραχῆς μου καὶ τῶν δακρῶν μου, τὰ ὁποῖα μὲ εἶδατε χύνοντα. Ἐάν ἢ τύχη θελήσῃ τὸν θάνατόν μου, ποία ἢ ἀπελπισία τῆς Ἐρνεστίνης; τί θὰ ὑποβῆσῃ περὶ τοῦ ἔραστοῦ της, φονευθέντος ἐν μονομαχίᾳ παρὰ τοῦ πατρός της; Σὰς παρακαλῶ θερμῶς, Κύριε, νὰ λάβῃτε τὴν καλοσύνην νὰ τῆς γράψῃτε εὐθὺς ἅμα παύσω τοῦ ζῆν' περιγράφετέ της τὰς λεπτομερείας ταύτας τῆς καταστροφῆς, εἰκονίσάτε με προπάντων μᾶλλον δυστυχῆ παρὰ ἔνοχον· ἐπὶ τέλους εἰπέτε της ὅτι ποτὲ δὲν ἔπαυσα νὰ τὴν ἀγαπῶ. » Εἰπὼν ταῦτα ἔσυρε ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν διαθήκην διὰ τῆς ὁποίας ἄφινεν ὅλην του τὴν παρουσίαν εἰς τὴν κυρίαν καὶ δεσποσύνην δε Μοντλοῦκ καὶ τὴν ἐνεχείρισεν εἰς τὸν ὑποδιοικητὴν ὡς ἱεράν παρακαταθήκην. Ὁ ὑποδιοικητὴς συγκινηθεὶς ἔσφιγξεν ἐπὶ τῆς καρδίας του τὸν Βερσέλ καὶ τοῦ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει ἐκπληρῶσει τὰς τελευταίας του θελήσεις, ὅτε παρευθὺς τὸ ὀρολόγιον ἐσήμανεν ὀκτώ, ὥραν τῆς ὀλεθρίας συνεντεύξεως. Ὁ Βερσέλ τὴν ἀκούει ἄνευ ἀνησυχίας· ἐπαναπαύεται εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ὑποδιοικητοῦ ἢ Ἐρνεστίνην θὰ τὰ μάθῃ ὅλα. Ἡ ἰδέα ὅτι ὁ θάνατός του θὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἐρνεστίνην ὅλα τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ἢ τύχη τὴν ἐστέρησεν ἢ ἰδέα ὅτι τὴν πλουτεῖ θνήσκων ὡς ἤθελε τὴν πλουτίσει ζῶν, τὴν ἐνέπλησεν εὐχαριστήσεως.

Παρευθὺς ἔφθασε μετὰ τοῦ νέου τοῦ φίλου εἰς τὸν τόπον τῆς συνετεύξεως· ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί

τοῦ τάγματος ἦσαν συναηροισμένοι ἐκεῖ καὶ προσεπάθουν ματαίως νὰ κατεπίσσωσι τὸν ἱππότην δε Μοντλοῦκ' εἰς ὅλα δε τὰ δικαιολογήματα τῶν συναδέλφων του ὁ γέρον στρατιωτικὸς μίαν μόνην ἀπάντησιν ἀντέταττεν « ἡ τιμὴ τὸ ἀπαιτεῖ ».

Εἰς τὴν θέαν τοῦ Βερσέλ βαθεῖα σιωπὴ ἐπεκράτησε μεταξὺ τῶν μαρτύρων. Ὅλων τὰ ὄμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸν νέον τοῦτον, τοῦ ὁποῦ ἡ φυσιογνωμικὴ πλήρης γλυκύτητος καὶ εὐγενείας ἀνήγγελλεν ὠραίαν ψυχὴν, τὸ δὲ στερεὸν βράδιμά του καρδίαν ἀνεπίδεδκτον φόβου. Ὁ Βερσέλ προχωρεῖ πρὸς τὸν ἱππότην δε Μοντλοῦκ καὶ τῷ λέγει μειδιδῶν: « Κύριε ἱππότη, ἴδου πρώτη φορά καθ' ἣν παίζω παιγνίδιον τυχηρὸν. — Τοῦτο ἴσως σὰς δυσαρεστεῖ, ἀπεκρίθη, ψυχρῶς ὁ ἱππότης, διότι παίζεται μέγα παιγνίδιον. »

Οἱ δύο μάρτυρες γεμίζουσι τὰ πιστόλια' ὁ μάρτυς τοῦ ἱππότηου δε Μοντλοῦκ κρατεῖ τὸ κισώτιον ἔνθα ἦσαν κεκλεισμένοι οἱ κύβοι' ὀφείλει ἕκαστος νὰ σύρῃ εἰς τὴν τύχην, καὶ ὅστις ἐκ τῶν δύο μαχομένων λάβει ἀριθμὸν μεγαλύτερον δικαιούται νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἢδη ὁ μάρτυς τοῦ ἱππότηου κινεῖ τὴν θλιβερίαν κάλπην, τὴν κινεῖ ἐπὶ πολὺ πρὶν ἢ δώσῃ εἰς τοὺς κύβους τὴν ἐλευθερίαν των' ἀλλ' ἐπὶ τέλους τοὺς ἀφίνει νὰ ἐξέλθωσι καὶ νὰ κυλίσωσι κατὰ γῆς. Οἱ δύο μάρτυρες, καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ ἔτρεξαν ἀμέσως διὰ νὰ ἴδωσι τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἱππότηου δε Μοντλοῦκ, ἦτο δὲ ὁ ἀριθμὸς δέκα' ὅλοι ἐκνύχθησαν μετ' αἰσθήματος βαθείας λύπης, ὅλων δὲ τὰ ὄμματα ἐστράφησαν μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν νέον Βερσέλ, ὅστις δὲν ἐφαίνετο ποσῶς τεταραγμένος, ἔν καὶ ἦτο δὴ πρὸς δέκα, ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

Ὁ ὑποδιοικητὴς, μάρτυς τοῦ Βερσέλ, λαμβάνει καὶ αὐτὸς μετὰ τρεμούσης χειρὸς τὴν κάλπην καὶ τοὺς κύβους τοὺς κινεῖ μετὰ κινήσεως σχεδὸν σπασμωδικῆς' οἱ κύβοι ἐξέρχονται παρευθὺς ἐκ τῆς φυλακῆς των, τοὺς παρατηροῦν μετ' ἀνησυχίας καὶ μάλιστα ἀναπνέουν' ὁ Βερσέλ ἔλαβεν ἐπίσης τὸν ἀριθμὸν δέκα. Ἐπρεπε ν' ἀρχίσουν πάλιν καὶ νὰ παρακαλέσωσιν ἐκ νέου τὴν τύχην ἥτις ἐφαίνετο δισταζούσα νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς τύχης δύο ὄντων ἐξίσου ἀγαπητῶν, ὁ μὲν διὰ τὸ γῆρας καὶ τὰς ἀρετὰς του, ὁ δὲ ἄλλος διὰ τὴν νεότητά του, τὰς χάριτας, τὴν ὠραϊότητά του καὶ τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας παρεῖχεν.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ πρῶτος μάρτυς ἐπανάλαβε τοὺς κύβους, διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὸ τρομερὸν παι-

γνίδιον ἔφεραν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἱππότην δε Μοντλοῦκ. Οὗτος ἐξέριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ ζωηρὰ συγκινήσεις ἐξωγραφίσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του' ἦτον δὲ γραψίμων τῆς συζύγου του' ἐζήτησε παρὰ τοῦ Κυρίου Βερσέλ τὴν ἄδειαν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν τὸσον προσφιλεῖ του ἐπιστολὴν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐπλησίασε πάλιν πρὸς τὸν Βερσέλ καὶ βίβας ἐπ' αὐτοῦ ὄμμα αὐστηρὸν: « Ἐμπρὸς Κύριε Βερσέλ τῷ εἶπεν, ἄς ἀρχίσωμεν, ἐκ νέου. »

Ὁ μάρτυς τοῦ Κυρίου δε Μοντλοῦκ λαμβάνει ἐκ νέου τοὺς κύβους καὶ τοὺς κινεῖ ἐπὶ πολὺ, τοὺς ρίπτει ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ ἰδοὺ παρουσιάζουσιν εἰς τοὺς θεκτὰς τὸν ἀριθμὸν ἐπτὰ. Νέα ἀνησυχία δι' ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς, πολλοὶ ἐπεθύμουν νὰ διακόψωσι τὸν μικρὸν τοῦτον ἀγῶνα τὸν τὸσον ἐπίπονον καὶ ὁ ὁποῖος τοὺς ἔκαμε νὰ δοκιμάσουν τὸσον σκληρὰς θλίψεις, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρός. Ὁ Μάρτυς τοῦ Βερσέλ λαμβάνει εἰς τὴν σειράν του τοὺς κύβους καὶ ἰδοὺ ἐξάγεται ὁ ἀριθμὸς ἐννέα' εἰς τὴν θέαν τοῦτου βαθεῖα σιωπὴ ἐκυρίευσεν ὅλων τὰς ψυχὰς. Ὁ Μάρτυς τοῦ Βερσέλ τῷ ἐγγχειρίζει πιστόλιον γεμισμένον καὶ ὁ ἱππότης δὲ Μοντλοῦκ πλησιάσας τὸν ἀντίπαλόν του, τῷ εἶπε ψυχρῶς, « Κύριε Βερσέλ, κάμετε χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων σας. » Μάλιστα, ἀνέκραξεν ὁ Βερσέλ, βίβας τὸ πιστόλιόν του ὑπεράνω τοῦ προτειχίσματος, μάλιστα, Κύριε δε Μοντλοῦκ, θέλω κάμει χρῆσιν αὐτοῦ. Ἐλθετε, Κύριοι, ἔλθετε σεῖς ὄτινες εἴσθε μάρτυρες τοῦ ἀκουσίου χλευασμοῦ τὸν ὁποῖον ἔκαμα πρὸς τὸν σεβάσιμον τοῦτον ἄνθρωπον εἰς στιγμὴν καθ' ἣν εἶχα σχεδὸν χάσει πᾶσαν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ μου' ἐστὲ ἐπίσης μάρτυρες τῆς ἐπισήμου ταύτης ἰκανοποιήσεως τὴν ὁποῖαν ἡ δικαιοσύνη, ἡ τιμὴ, καὶ ὅλα τὰ αἰσθήματα τῆς καθαρᾶς καρδίας μου μὲ βιάζουσι νὰ δώσω. Κύριε δε Μοντλοῦκ, εἶπεν, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν γέροντα, ἡ νίκη τὴν ὁποῖαν ὀφείλω εἰς τὴν τύχην, μοι δίδει τὸ δικαίωμά νὰ σὰς ὁμολογήσω ὅλα μου τὰ σφάλματα' τὰ ὁμολογῶ λοιπὸν δημοσίᾳ, καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μοι τὰ συγχωρήσετε. »

Ὁ γέρον ἀξιωματικὸς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιβῇ εἰς τὴν γενναϊότητα' συγκινήσεως δάκρυ ἔρρεεν εἰς τὰ βλέφαρά του' ὁ δὲ Βερσέλ ματὰ παραφορᾶς ἀπεριγράφτου ἐξέριφθη εἰς τὰς ἀγκάλας του, κράζων « ὦ πάτερ μου! » Τὴν ἀναφώνησιν ταύτην διεδέχθη πρὸς στιγμὴν σιωπὴ' μετὰ ταῦτα δ' ἐπρόσθεσε μ' ἔκφρασιν ζωηροτάτου καὶ ἐμπαθεστάτου αἰσθήματος. « Ναι θὰ μοι συγχωρήσετε »

νά σὰς δώσω τὸ προσφιλὲς καὶ ἱερὸν τοῦτο ὄνομα. Ἄγνοεῖτε, Κύριε δὲ Μοντλούκ, ποῖοι δεσμοὶ μὲ συνδέουν μὲ σὰς, καὶ οὗτοι δὲν δύνανται νὰ κατασφραγῶσιν εἰμὴ μετὰ τῆς ζωῆς μου. Εἰς Χαλὼν ἔχετε θυγατέρα... Ἄ! μὴ ἐρυθριάτε! ἐξεναντίας μεθ' ὑπερηφανείας πρέπει ν' ἀκούετε προφερόμενον τ' ὄνομα τῆς Ἐρνεστίνης· οὐδεὶς δύναται νὰ σεμνυνεταί περισσώτερον ὑμῶν διὰ τὸν τίτλον τοῦ συζύγου καὶ πατρός. Ἄς συγχωρηθῆ λοιπὸν εἰς τὸν τρυφερώτερον ἔρωτα νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης ὡς πρὸς τὴν φιλάτην Ἐρνεστίνην. Τὴν ἀγαπῶ ἀγαπώμεθα ἐξίσου· στεφανώσετε τὴν ἀμοιβαίαν μας ταύτην κλίσιν. Εἶμαι ἐλεύθερος· δύναμαι νὰ διαθέσω τὴν περιουσίαν μου διὰ νὰ τὴν προσφέρω εἰς τὴν ὠραιότητα καὶ ἀρετὴν δυστυχούσαν.»

Ὅλοι οἱ ἀξίωματικοὶ συνεκινήθησαν ζωηρῶς ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου ταύτης σκηπῆς· συνωθοῦνται πλησίον τοῦ γέροντος Μοντλούκ, ὅστις διστάζει καὶ φαίνεται βαθέως σκεπτόμενος εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Βερσέλ, ἐπὶ τέλους ὁ γενναῖος καὶ σεβάσμιος ἀξίωματικὸς λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ Βερσέλ τῷ λέγει: «Κύριε δὲ Βερσέλ, ἡ διαγωγή σας ἐμφαίνει νέον εἰλικρινῆ, ἄδολον γενναῖον καὶ πλήρη τιμῆς. Τώρα ἐννοῶ καλῶς ποία ἦτο ἡ θέσις σας, ὁ ἔρωσ σὰς ἀπέτρπε νὰ μὲ στερήσητε τῆς ζωῆς, ἡ δὲ γαλήνη μεθ' ἧς ἦλθετε εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως μοὶ δεικνύει ὅτι εὐγενῶς ἐθυσιάζετε τὴν ἰδικὴν σας. Μετανοῶ διότι σὰς ἔκαμα νὰ ὑποφέρετε, ἀλλ' ἡ τιμὴ τὸ ἀπῆτει. Τώρα δὲ ὀφείλω ν' ἀναγνωρίσω τὸ τόσον μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς σας καὶ τὴν εὐαισθησίαν σας. Πρὸ τινων ἡμερῶν ἦτο ἀδύνατον νὰ σὰς δώσω τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς μου· ἤμην πτωχὸς καὶ ἡ συγχώρησις αὐτῆ τὴν ὁποίαν τώρα σὰς δίδω ἐξ ὅλης μου καρδίας ἤθελε φανῆ ὡς προερχομένη ἴσως ἐκ συμφέροντος. Ἀλλὰ, χάρις τῷ Θεῷ ἡ θέσις μου ἤλλαξε. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν παρέδιδον τὴν ζωὴν μου καὶ τὴν ἰδικὴν σας εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης, μὲ εἶδετε λαβόντα ἐπιστολὴν, ταραχθέντα καὶ ὠχριάσαντα. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο παρὰ τῆς γυναικὸς μου, ἣτις ἐφθασεν ἐνταῦθα μετὰ τῆς θυγατρὸς μου... — Θεέ μου! ἡ Ἐρνεστίνη! — Ὁ πρεσβύτερος ἀδελφός μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. δὲ Μοντλούκ ὅστις ὦν κάτοχος μεγάλης περιουσίας, μὲ μετεχειρίσθη πάντοτε μὲ μεγάλην ἀδιαφορίαν, ἀπέθανεν ἄνευ τέκνων, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος κληρονόμος του. Ἡ θυγάτηρ μου λοιπὸν εἶναι πλουσία. Ὅθεν Κ. Βερσέλ, δὲν διστά-

ζω νὰ σὰς τὴν δώσω. Ἄλλως ἡ Ἐρνεστίνη ποτὲ δὲν θὰ ἐγίνετο σύζυγός σας· οὕτω ἡ τιμὴ τὸ ἀπῆτει. Ἄς τρέξωμεν λοιπὸν πλησίον τῆς συζύγου μου καὶ τῆς θυγατρὸς μου, ἄς σπεύσωμεν νὰ ἐναγκαλισθῶμεν ὅ,τι ἔχομεν προσφιλέστερον. «Εἰπὼν ταῦτα ὁ γέρον δὲ Μοντλούκ ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν Βερσέλ, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλεσεν υἱόν του, καὶ οἱ δύο ἔτρεξαν εἰς συνάντησιν τῆς Κυρίας καὶ δεσποσύνης δὲ Μοντλούκ. Μετὰ τὰς πρώτας ἐκφράσεις τῆς πατρικῆς τρυφερότητος, ὁ Μοντλούκ διηγήθη εἰς τὴν σύζυγον καὶ θυγατέραν του τὴν ἱστορίαν τῆς μονομαχίας του μετὰ τοῦ Βερσέλ. Ἡ διήγησις αὕτη τὰς ἔκαμε ν' ἀνατριχιάσουν· ὁ δὲ Βερσέλ περιέγραψεν ὅλας τὰς συγκινήσεις τῆς ψυχῆς του, καὶ ἡ διήγησις του τὰς ἐκίνησεν εἰς δάκρυα.

Μετὰ τινὰ καιρὸν τὸ τάγμα τοῦ Βερσέλ ἀπεστάλη εἰς Γερμανίαν, καὶ ὁ νέος ἐνεπλήσθη δόξης· ὅταν δὲ ἡ ἐκστρατεία ἐτελείωσεν, ἐνυμφεύθη τὴν νέαν Ἐρνεστίνην. Ἡ εὐτυχία των διήρκεσεν ὅσον καὶ ἡ ἀρετὴ των, δηλαδὴ καθόλην των τὴν ζωὴν, καὶ ἡ γλυκυτέρα εἰρήνη ἐστόλιζε μέχρι τῶν τελευταίων των στιγμῶν ἔνωσιν ἥτις ἐγένετο, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

K. M.

Αἰ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἀγίας Γῆς γενόμεναι σταυροφορίαι.

(Συνέχεια ἴδε φυλλῶδ. 26.)

ΑΦΟΥ οἱ σταυροφόροι εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἑώρασαν τὴν νίκην των, ἔμαθον μετ' οὐ πολὺ ὅτι ὁ Κουρπαγὰν ἐπὶ κεφαλῆς τρομεροῦ καὶ πολυαριθμοῦ στρατοῦ ἔρχεται κατ' αὐτῶν. Καὶ ἀληθῶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ φοβερός οὗτος στρατὸς ἐφάνη εἰς τὰς πέριξ τῆς Ἀντιοχείας πεδιάδας, οἱ δὲ σταυροφόροι, οἵτινες πρὸ μικροῦ ἦσαν οἱ πολιορκουντες, δὲν ἐβράδυνον νὰ λάβωσι θέσιν πολιορκουμένων. Μετὰ τινὰς ἀτυχεῖς ἐξόδους, ἤρχισαν νὰ ἐννοῶσι τὴν θέσιν των, ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης ἤρχιζον καὶ πάλιν νὰ δοκιμάζωσι τὰς στερήσεις ἄς καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ὑπέστησαν πρὸ ὀλίγου. Εἶναι ἀπίστευτα τὰ μέσα ὅσα, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ χρονογράφοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μετεχειρίσθησαν οἱ δυστυχεῖς στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ ὕπως καταδαμάσωσι τὴν ἐντὸς τῆς Ἀντιοχείας